

Pracownicy CIOP omawiają projekt Konstytucji

W połowie lutego br. w sali odczytowej Centralnego Instytutu Ochrony Pracy odbyło się zebranie kolektywu Instytutu, na którym pracownicy omówili w obszernej dyskusji projekt Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. Dyskusja rozwinęła się po referacie ob. A. Prószyńskiej, która dokonała analizy projektu na tle krytycznego przeglądu konstytucji Polski burżuazyjno-obszarniczej. Proklamując szeroko swobody demokratyczne i prawa obywatelskie w konstytucji — burżuazja zatroszczyła się o to, aby z tych swobód i praw mogły korzystać jedynie warstwy posiadające oraz te ugrupowania polityczne, które bronią ustroju kapitalistycznego.

Manifest Lipcowy Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego odrzucił konstytucję z 1935 roku jako „bezprawną i faszystowską”. Przeprowadzając podstawowe reformy społeczne: reformę rolną i nacjonalizację wielkiego oraz średniego przemysłu — obóz demokratyczny zerwał z burżuazyjno-obszarniczymi zasadami konstytucji marcowej. Głębokie przemiany, jakie dokonały się w społeczeństwie polskim, stworzenie warunków trwałego i systematycznego podnoszenia dobrobytu oraz poziomu kultury szerokich mas, wpłynęły na to, że w Polsce — kraju demokracji ludowej — buduje się socjalizm i że naród polski przekształca się stopniowo w naród socjalistyczny. Te przemiany w życiu naszego narodu, będące rezultatem objęcia władzy przez masy ludowe z klasą robotniczą na czele, wymagały nowego ujęcia konstytucyjnego.

W dyskusji omówiono niemal wszystkie artykuły projektu m. in. podkreślając, że pamięć i tradycja walk najszlachetniejszych Polaków o wolność narodu i zniesienie niesprawiedliwości społecznych (Kołłątaj, Staszyc, Kościuszek, Sułkowski, Dembowski i inni), znalazła swój wyraz we wstępie do konstytucji, gdzie stwierdza się, że Polska Rzeczpospolita Ludowa nawiązuje do najszczytniejszych postępowych tradycji narodu polskiego i urzeczywistnia idee wyzwolenie polskich mas pracujących.

Polska Rzeczpospolita Ludowa, opierając się na uspołecznionych środkach produkcji, wymiany, komunikacji i kredytu, rozwija życie gospodarcze i kulturalne kraju przez rozbudowę państwowego przemysłu socjalistycznego, który jest źródłem siły i rozwoju kraju, źródłem rosnącego dobrobytu mas, jest materialną bazą kierowniczej roli klasy robotniczej. Własność społeczna jest niewzruszoną podstawą rozwoju naszej ojczyzny. Niezależnie od tego ustrój nasz gwarantuje wzrost własności osobistej w celu stworzenia pracującym lepszych i wygodniejszych warunków życia.

Konstytucję w naszym ustroju uchwała cały lud pracujący, który jest współwłaścicielem i gospodarzem kraju. W myśl zasady, że od każdego według jego zdolności, każdemu według jego pracy — lud pra-

cujący miast i wsi wzmacnia siłę i potęgę ojczyzny, podnosi dobrobyt narodu i przyśpiesza wprowadzenie ustroju socjalistycznego. Praca w ten sposób pojęta staje się prawem, obowiązkiem i sprawą honoru każdego obywatela. Prawo do pracy oznacza w socjalizmie prawo do pracy bezpiecznej i higienicznej. Opieka zaś nad zdrowiem obywateli, zagwarantowana w konstytucji, dotyczy również chorób wynikłych z wykonywania zawodu oraz samej organizacji ochrony zdrowia ludności w miejscu pracy. Na marginesie tego zagadnienia poruszono sprawę opieki nad inwalidami. Pojęcie tzw. inwalidztwa jest w Polsce Ludowej przestarzałe. Wynika to z ustroju. W państwie kapitalistycznym inwalida z zasady był bezrobotnym. W naszym ustroju następuje produktywizacja inwalidów, tj. przyuczenie ich do pracy, jaką mogą wykonać. Już obecnie w wielu instytucjach np. pracują ślepy w centralach telefonicznych; przewidziane jest również budowanie maszyn dostosowanych do pracy inwalidów w różnych przemysłach. Człowiek musi mieć poczucie swojej wartości społecznej. Inwalidom należy dać możliwość normalnej pracy i zarobku, aby nie czuli się obywatelami drugiej kategorii.

„Praca jest obowiązkiem i prawem każdego obywatela” — artykuł ten zawiera przekreślenie zmyślenia kapitalizmu — bezrobocia, sięga on jeszcze głębiej mówiąc, że praca jest sprawą honoru. Wyraża się w ten sposób poczucie łączności ze wszystkimi pracującymi i odpowiedzialności za wykonywaną pracę. W skład pojęcia pracy w ustroju naszym weszły takie wartości jak dyscyplina pracy, współzawodnictwo, doskonałość pracy itp. Pracujący są otoczeni powszechnym szacunkiem. Przewodnictwo pracy znalazło po raz pierwszy swoje usankcjonowanie w obecnej konstytucji. Po raz pierwszy również podkreślono to, że państwo otacza szczególną opieką inteligencję twórczą, gdyż wartość człowieka w Polsce Ludowej jest oceniana przez jego pracę. Opieka ta dotyczy pracowników nauki, oświaty, literatury, sztuki, pionierów postępu technicznego, racjonalizatorów i wynalazców. Odnosny artykuł w konstytucji jest bez precedensu poza krajami, w których zwyciężyła idea Marksa-Lenina. Artykuł ten mobilizuje m. in. również i pracowników CIOP do jak najbardziej intensywnej pracy.

W związku z tym pracownicy Zakładu Konstrukcyjnego Instytutu zobowiązali się przepracować dodatkowo 60 godzin, celem ostatecznego opracowania referatu, obejmującego wytyczne dla konstruktorów z punktu widzenia ochrony pracy.

Zebrani z zadowoleniem przyjęli wiadomość o organizującym się seminarium o konstytucji, na którym będą mogli głębiej i szerzej zrozumieć treść i intencje poszczególnych ustępów.

Z prac CIOP

Okulary ochronne typu otwartego

Okulary ochronne typu otwartego (dawna nazwa okulary lekkie) mogą i powinny znaleźć szerokie zastosowanie, jako ochrona oczu przed wszelkiego rodzaju drobnymi odpryskami ciał stałych, obojętnych chemicznie. Przeprowadzone w przemyśle badania ankietowe nad tym typem okularów wykazały, że okulary dobrze zabezpieczają oczy przed odpryskami padającymi od przodu. (rys. 1). W wypadku możliwo-

Rys. 1 — Okulary ochronne otwarte na użytkowniku. Okulary zabezpieczają oczy przed odpryskami padającymi od przodu.

ści uderzeń przez odpryski padające z boku, należy okulary zaopatrzyć w osłonki boczne (rys. 2).

W wyniku prób ustalono, że okulary typu otwartego zdały dobrze egzamin życiowy przy pracach związanych z obróbką skrawaniem, w wyniku której powstają drobne wióry pryskające, jak to ma miejsce przy obróbce maszynowej metali, drzewa itp.

Oprawki szkieł w okularach typu otwartego (rys. 3) wykonane są z niepalnej masy plastycznej, zauszuki z metalu odpornego na korozję zakończone są nasadką z masy plastycznej. Okulary można rozłożyć (łącznie zauszników z oprawkami odbywa się za pomocą śrubek), w celu dokonania wymiany szkieł lub zauszniaka.

Okulary są pewnie osadzone na twarzy przy pomocy odpowiednio wygiętych zauszników i bocznych opar o nos, zespolonych z oprawkami szkieł.

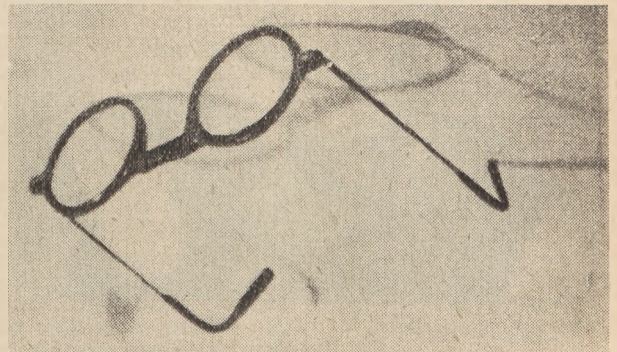
Rys. 2 — Okulary ochronne otwarte z osłonkami bocznymi z przezroczystej masy plastycznej. W stosunku do okularów otwartych mają większy ciężar, wynoszący około 30 g oraz nieco górne pole widzenia i wentylację.

Okulary mają estetyczny wygląd i szereg takich zalet jak, duże *pole widzenia*, dobrą *wentylację*, *lekkość*.

W zależności od wielkości i energii kinetycznej odprysków można stosować do tych samych oprawek różne gatunki szkieł — od zwykłego szkła szybowego grubości 2 mm poprzez szkło klejone „triplex“ lub

szkło hartowane, aż do muszlowego szkła optycznego o grubości 1,5 mm.

Okulary powinny być dostarczone w futerales lub pudełku i zaopatrzone w ściereczkę oraz instrukcję uży-

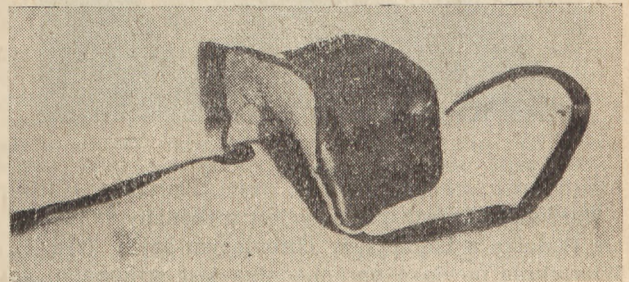

Rys. 3 — Okulary ochronne otwarte. 1 — ciężar oprawki bez szybek 115 g, 2 — ciężar oprawki z szybkami 27 g, 3 — średnica otworów na szybki 44 mm, 4 — rozstawienie środków szybek 70 mm, 5 — szybki muszlowe pian, szkło optyczne.

cia i konserwacji sprzętu. Okulary powinny być produkowane w czterech różnych rozmiarach rozstawu środków szybek, tak, aby każdy pracownik mógł dobrać odpowiedni dla siebie rozstaw. Z. P.

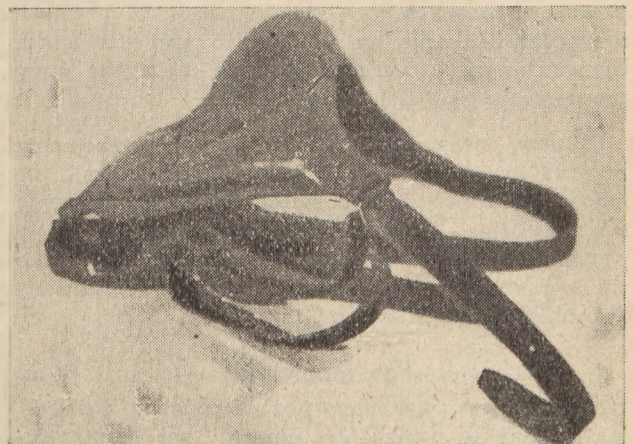
Naramiennik transportowy

Transport niezmechanizowany wymaga odpowiedniego zabezpieczenia rąk i barków pracownika zatrudnionego przy przenoszeniu przedmiotów ciężkich, nie cięższych jednak niż 50 kg.

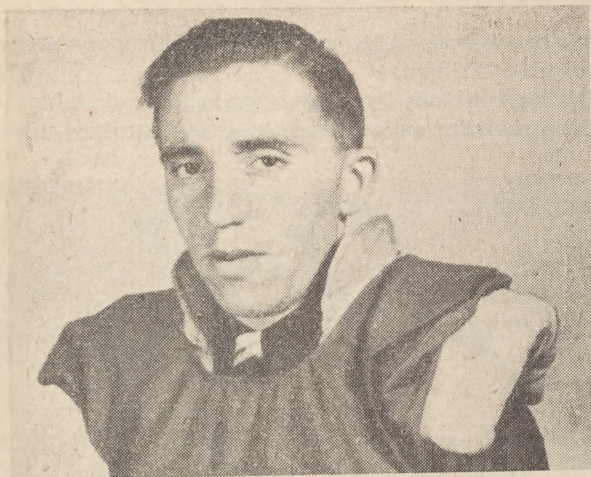
Rys. 1.

Najodpowiedniejszą ochroną uniemożliwiającą odgniecenie barku oraz zapobiegającą zsunięciu się przenieszonego ciężaru na szyję pracownika jest *naramiennik transportowy*. (rys. 1 i 2).

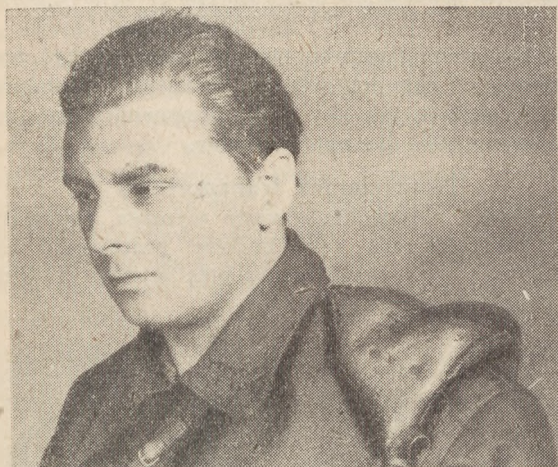

Rys. 2.

Rys. 3.

Rys. 4.

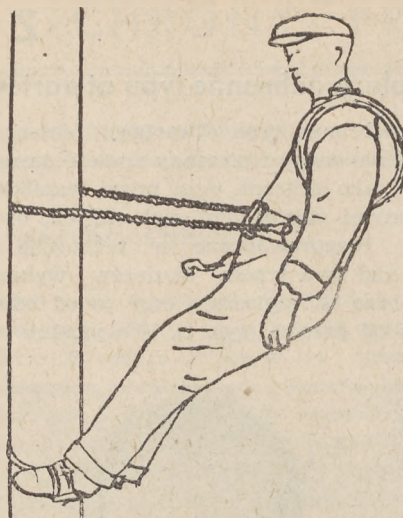
Naramiennik transportowy jest wykonany w kształcie siodełka z kołnierzem chroniącym szyję (rys. 3). Wierzchnia powłoka naramiennika jest wykonana ze skóry lub mocnego brezentu, spodnia powłoka wykonana jest z cienkiego brezentu lub z płótna żaglowego. Jako wypełniacz, można zastosować oprócz drogich surowców, jakimi jest włosie i trawa morska, również wełnę drzewną lub ścinki tekstylne.

Naramiennik utwierdza się na barku za pomocą pasków, zapinanych na wysokość piersi. W pewnych przypadkach można go umieszczać pod fartuchem transportowym, który chroni przed oblaniami przy przenoszeniu skrzynek z butelkami.

Opisany naramiennik służy przy przenoszeniu przedmiotów kanciastych, twardych; nie nadaje się natomiast do przeciągania kabli, ani do przenoszenia rur z ramienia — od nazwiska wynalazcy nazwany wgłębieniem, zapobiegającym spadaniu kabli lub rur z ramienia — od nazwiska wynalazcy nazwany „naramiennikiem Kaniaka”. (rys. 4).

Pas monterski

Pas monterski wykonany jest na podobnej zasadzie, jak opisany w poprzednim numerze pas bezpieczeństwa — różni się od niego wyposażeniem w części me-

Rys. 1. Pas monterski.

talowe zapinkowe i klamry do umocowania linki bezpieczeństwa. (rys. 1). Ze względu na charakter prac monterów, prowadzonych na słupach — pas monterski posiada dwie klamry metalowe, które pozwalają na zamocowanie obu końców linki, w sposób pokazany na rysunku.

M. Z.

Pyłomierz rzutowy Owens'a

Posiadany przez CIOP pyłomierz rzutowy typu Owens'a, został wykonany w kraju wg wzorów zagranicznych. Posługiwanie się tego typu pyłomierzem opierało się na krótkiej, niewyczerpującej instrukcji fabrycznej, trudnej do pełnego zrealizowania w naszych warunkach.

W związku z powyższym została wykonana w CIOP praca, która miała na celu rozszerzyć instrukcję obsługi aparatu, wprowadzić modyfikacje dostosowane do naszych możliwości i usprawnić posługiwanie się aparatem.

Opis pracy ujęty został w artykule mgr. A. Komara zamieszczonym pod powyższym tytułem w poprzednim numerze (3/52) naszego miesięcznika. Poniżej podajemy streszczenie najważniejszych modyfikacji:

A. Metoda posługiwania się pyłomierzem.

1. Zastosowano zraszanie komory nawilgaczącej rozpylaczem zamiast pipetką.
2. Zamieniono trudno dostępne szkiełka do osadzania pyłu ze szkła zwykłego na cellonowe.
3. Ustalono prawidłowy sposób posługiwania się kurkiem.
4. Omówiono niesprecyzowaną sprawę szybkości poruszania tłokiem i liczby ruchów tłoka przy pobieraniu powietrza.
5. Zastosowano specjalnego kształtu pudełka do przenoszenia zapyłonych szkiełek.

B. Metoda obliczania pyłków.

1. Zastosowano prostą metodę umieszczania preparatu w mikroprojektorze.
2. Zastosowano rzucanie obrazu na ekran z papieru milimetrowego zamiast stosowania specjalnego trudno dostępnego okularu z siatką.

3. Zastosowano prostą metodę liczenia pyłków.

S. F.